

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 k. — 5ll.	Egy évre	16 k. — 8ll.
Egy évre	5	Fél évre	8
Fél évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy nora	1
Egy óra	1	Egyösszám ára	4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Politikai rovatvezető: **Dr. BOROSS LAJOS.**
 Felelős szerkesztő ideiglenesen: **SZÉKELY IMRE.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többes megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sz 4 fillér.

Temetés után.

nov. 16.

Visszaadtuk a derék polgárt, rendületlen magyart, igaz embert a drága anyaföldnek, melyen hű szivünk egész szerepmével csüggött teljes életében. Ott pihen már a Hatvan-utczai temető ákácza alatt, nem messze Debreczen másik hű és nagy fiának Csokonainak érzésgulával kimagasló sirhalmától. Nem akarlak én, felejthetetlen, áldott emlékü atyai barátom haló porodban sem megbántani: azért nem dicsérlek, mert tudom, hogy legszebb ékességeid közé tartozott a polgári szerénység. De jó, hogy ti ketten egy földben pihentek, hiszen egyformán szerettétek ezt a várost és mindkettőtök élete példája lehet e mi édes városunk iránti rajongó hűségnek.

A költő csak szenvedni és dalolni tudott érte, míg ifju szive meg nem szakadt. Te hozzád kegyesebb volt a Gondviselés, mert munkádat megáldotta földi javakkal és megelégedéssel. Hűségedet megjutalmazta szerető gyöngéd családdal, sok törődéssel megáldotta a bibliai életkor sok derült áldásával.

Akit mi tegnap eltemettünk, akit mi még sokszor és sokáig siratni fogunk, egész életével a hű köteleesség-

tudás munkáját végezte. Minden dolgot áthatotta azonban valami olyan tiszta eszményi gondolkodás, a melynek mását e mai túlekedő élet vásári zajában a gyakorlati foglalkozásu férfiaknál vajmi ritkán találhatjuk. Hogy takarékos és szorgalmas volt mindig, elmondani szinte fölösleges, de mindenki tudja azért róla azt is, hogy józan gondolkozása mindvégig a legnemesebb önzetlenséggel párosult. Megbecsülte, hiszen verejtékes munkával szerezte a anyagi javukat, de anyagiasság gondolkozásu nem volt soha. Közszélokért módja szerint készséggel áldozott minden alkalommal és szenvedő vagy szűkölködő ember soha sem fordult hozzá hiába.

Jó ember volt a szó legigazabb értelmében, nem ítelt keményen mások hibái felett, de annál szigorubb volt önmagával szemben. A legtisztább és abszolút becsületesség vezette minden lépésében és ennek parancsait követte közéletében is. Mert ő még azok közzül való volt, akik az elvűséget, a meggyőződés szilárdságát a férfi-becsület köteleességei közé sorozta. És ő maga tántoríthatatlan hittal vallotta és hirdete kora ifjúságától utolsó lehelletéig, hogy ez a szerencsétlen haza boldog csak úgy lehet ha szabad és független lesz. A nemzeti

jogokért most folyó nehéz küzdelmeink között is nem egyszer merítettem erőt és megújulást az ő igaz magyar lelkének megnyilatkozásából.

Öröm volt vele közdolgozokról beszélni és öröm volt nyilvános felszólalásait hallani. Higgadt életbölcseisége és izzó hazaszeretete olyan benső összhangban szólalt meg ajkain, hogy mindenki csodalattal hallgatta az egyszerű polgár keresetlen ékesszólását.

Az a polgárság ismerte el vezérének, melyről sokan hiesztelik, hogy az ósdi maradás csökönyös hive. Hogy ez csak ráfogás, semmi sem bizonyítja inkább, mint Kertész János köztevékenysége. Ő és vele a debreczeni polgárság mindig szívesen elégitette ki a haladás minden követelését, ha annak szüksége, czélszerű és hasznos voltáról meggyőződött. Felvilágosodott lelke polgártársainak megelégedésével együtt óhajtott szeretett városának fejlődését biztosítani.

Mert minden téren a szabad fejlődés őszinte barátja volt ő. A magyar nemzet legjellemzőbb vérbeli érzése és gondolkodása a hazaszeretet és szabadelvűség. Az egész világon visszaesés és felekezeti gyűlölködés magvait hintik el az emberi boldogság ellen ségei. Minálunk termékeny talajra nem találtak soha. Debreczen szüztiszta föld-

A szeretet.

Irta: **Szivér Dezső.**

Lefújtak! Vége volt a gyakorlatnak. Századunk vig nótázás közt masirozott haza felé Csak mikor a szabolesi hegyek közé értünk, vett rajtunk erőt a fáradtság, alább hagyott fiuk jó kedve már csak a fizánkolóbb legények dalolták, hogy

Szépen szól a kakuk az erdőben,
 Szépen legel a guya rébten,
 Szépen szól a csengő a nyakába
 Megszabadulok babám nemsokára.

Már délfelé járt az idő. A nap erősen szórt a szét forró sugarait és mi alaposan megizzadtunk. A por belepte arcunkat, ruhánkat. Reggel 5 óra óta talpon voltunk és képzelhető, hogy a folytonos masirozás kifárasztott bennünket.

A rend századunkban mindinkább osztiadozni kezdett, a kettős rendek mind jobban megnyultak és faradtan baktattunk a város felé.

Eleinte felvidított engem is a bakák jókedve és önkéntelenül én is bele beleordítottam egyet-egyet a nótájukba.

Szomoruan baktatott előttem a kis „Infanterist Tóth”. Jó képű gyerek ez a kis Tóth nagyon. Fekete haja, erőteljes, középszerű alakja, napbarnított arca és különösen megnyerő modorával kedvelté tette magát főlebbvalói előtt.

— Na Tóth — szoltam hozzá — maga nem énekel?

— Ej önkéntes ur, dehogyan áll a kedvem nótázásra. Nagy a bajom . . .

— Ugyan micsoda — szoltam nevetve, semmi rosszra sem gondolva — talán nincs pénze? Adok, ha kell.

— Rosszabb annál. Azon nem segít a pénz.

Kíváncsi lettem.

— Tudja önkéntes ur — sóhajta Tóth — nem kisebb a bajom, mint a feleségem . . .

— Micsoda? — szakítam félbe — magának már felesége is van?

— Van ám szép szál asszony — tette hozzá szomoruan — és szeretem őt, csak hogy . . .

Nem folytatta tovább, de megértettem őt és láttam, hogy két könnyesepp gurult végig az arcán.

— Igazán úgy szeretem az önkéntes

urat, hogy — szívesen mondom el mindent. Ugy megkönnyebbül a szivem . . . 19 éves multam, mikor elvettem feleségemet. Ő alig lehetett 16 éves. Gazdag leány volt a Mariskám, és mit tagadjam, ő is szeretett engemet. Van 16 hold földem, szép kunyhóm és mikor besoroztak katonának egy — szép kis fiacskám is született. Hát boldogok voltunk.

Busan hajtotta le fejét és — egyideig elhallgatott. Én meg elnéztem ezt a gyermekembert és sehogysem tudtam magammal elhitetni, hogy hát igazán családja lenne? Szerettem a gyereket és meghatott, hogy ilyen busan, megörten láttam.

Zavartan kérdeztem tovább.

— Nos és . . . most nem boldog, Tóth? — Rám sem nézett, csak fejét rázta. Megigazitotta fegyversziját, egyet rántott a „patrontáskán”, majd zsebébe nyult és egy gyűrött levélkét nyújtott felém.

„Pali! A feleségöd megcsal. A nagy Jóska jár hozzá. Ha megakarsz bizomsodni a felől, úgy szombat este láthatod, ha akarod. Több mondani valóm nincs.”

Ez volt a levél tartalma, aláírás hiányzott.

Megdöböntem e nem várt fordulaton.

jében pedig ki sem csirázhattak. És a mi drága halottunk ennek a magyar-lelkű debreczeni polgárságnak volt fenkölt gondolkodású vezéralakja.

Sirját talán nem jelzi majd ércz-pyramis, de élete maga is felejt-hetetlen és példaadó emlék lesz, melyet híven megörzünk és átadunk fiainknak, hogy tiszteljék, becsüljék és kövessék egymást felváltó nemzedék végtelen során.

Elbucsuzom tőle, s hogy a tőle való bucsuzás kevés embernek okozhat méltóbb fájdalmat, mint nekem, azt nagy Debreczennek városában mindenki átérezheti, akinek a hála és a kegyelet érzései iránt fogékony szive van. Áldja meg az Isten haló porában is!

Bakonyi Samu.

Uj pártalakulás.*

nov. 16.

Körülbelül öt esztendeje annak, hogy Bánffy Dezső báró kormánya az obstrukció áldozata lett.

Bánffy Dezső bárót az obstrukció elseperte a politikai tevékenység színteréről s miután a magyar politikai élet nem mutat fel példát arra, hogy bukott államferfi, bukása után az ellenzékre került volna, Bánffy Dezső is teljesen lezorult a politikai tevékenység teréről.

Széll Kálmán négy évi kormányzása alatt Bánffy Dezső a passzív szemlélő álláspontjára helyezkedett, tanulmányozta a helyzetet s csupán a magyar nemzeti állam kiépítése érdekében írott cikkeivel, keltett időről-időre figyelmet, anélkül azonban, hogy a politika terén bármily irányban is tevékeny részt vett volna. Egy főrendiházi fel-

*) Előkelő liberális gondolkodású férfi tollából vesszük ezt a cikket, melyet — bár nem a mi nézetünket fejezi ki — örömezt adunk közre az eszmék tisztázása szempontjából.

A szegény gyerek reám nézett, úgy látszik leste a hatást.

Megvallom, zavarban voltam és — hogy el ne áruljam zavaromat, kérdeztem:

— És maga el hiszi ezt, Toth?

Határozottan mondta:

— El kell hinnem!

Hirtelen jó eszmém támadt!

— Látja Toth, — szóltam — én magát sokkal okosabb embernek hittem, sem hogy ilyen dőreségnek higgyen. Hisz ez a levél nem lehet más, mint bosszu, vagy . . . vagy tréfa. Nyugodtan mondhatom magának, hogy a felesége magát szereti és távolról sem jut az eszébe, hogy megcsalja.

Toth nem szólt egyideig semmit, már-már azt hittem, hogy megvigasztaltam s csak később tette hozzá, mintha maga magát vigasztalná:

— Sebaj, még 120 kis nap és aztán — szabad leszek.

Időközben beérkeztünk a városba.

Elhangzott az a bizonyos „Habt Acht“ mikor mindenki rendbe szedi magát és a dob, meg a trombita hangjára lépked.

Toth is belépett a helyére és nem kérdezősködtem többet baja felől. Nem tudtam elfelejteni ezt az esetet. Szerettem volna meggyőződni, mi igaz a levélből és tiszta szívből kívántam, hogy a régi boldogság ismét tanyát üssön a kis család körében.

szólalást kivéve, melylyel a Széll-kormányal szemben a magyar nemzet szuverenitását védte a főrendek házában, aktív politikával egyáltalában nem foglalkozott.

A politikai pletykák között néha napján felmerült ama hír, hogy a volt miniszterelnök a régi hívek egy kicsiny csoportjával a kontaktust fenntartja, de ez a szóbeszéd sohasem volt kellőleg ellenőrizhető.

Most, amidőn az ország szívében újra megindult az adáz harc a nemzeti jogokért küzdő ellenzék és az új kormány tábora között, ebben a mozgalmas időszakban érkezik bérezes Erdély felől annak híre, hogy Bánffy Dezső zászlóbontásra készül, új partot kíván alapítani, erős sovinszta magyar jelszavak alatt egészen demokratikus alapon állva, de az 1867-iki közösség elfogadása mellett.

Nem akartunk most reá mutatni arra a nagy különbségre és eltérésre, mely Bánffy miniszterelnök és a mostani Bánffy báró eszméi között fennáll, de az idők jeleként kell, hogy megállapítsuk azt, hogy egyáltalában bealított az eset, hogy Bánffy Dezső báró ily program alapján készül pártot alakítani; a z 1848-as eszmék igazolásául tekintjük ezt a jele n s e g e t.

Kíváncsi érdeklődéssel várjuk a további fejleményeket, főleg azt, hogy a jelenlegi szabadelvű-pártra, illetve annak egyes elemeire mily hatással lesz az új program?

A közelmúlt események igazolták, hogy a szabadelvű-párt kebelén belől is erősen hódított a nemzeti eszme s főleg a katonai kérdések terén és a közös hadsereg vezérelti nyelvenek kérdésében igen erős az eltérés az egyes lelfogások között. Hisz az 1867. XII. t.-cz 11. §-ának a vezényleti nyelv tekintetében való értelmezését illetőleg Rohonyi Gyula publicisztikai munkája egyenes ellentétben áll a Tisza-fele programmal. Viszont azt is beigazolta a közelmúlt, hogy a volt nemzetipárt nem birt megfelelő erkölcsi erővel a nemzeti program érvényesítésére és keresztülvitelére.

Ily körülmények között bá r e l a p m i n d e n n e m n e g y v e n n y o l -

II.

Szombat este volt. Busan hangzottak el a takaródó végső akkordjai és mindenki nyugodni tért a kaszárnyában.

— Lámpát eloltani a szakaszban és lefeküdni! — hallatszott a napos káplár szava, aki sorba vizsgálta az ágyakat, hogy vajjon helyén van-e mindenki.

Nem hiányzott senki és a napos sietett beadni a rapportot, hogy „Sechs Mann Erlaubnis, übrige, alle z'haus!“

És aztán sötét lett a szakaszban.

Itt-ott még halk beszélgetés hallatszik, egy-egy bakagyerek meg ütökben pipára, vagy cigarettára gyújt, melynek tüze világlik a sötétben.

A beszélgetés mind halkabbá és halkabbá lesz, a cigaretták tüze elalszik, végre mély csend honol a szobában.

A mély csendet csak egy-egy hortyogás szakítja meg.

Csak egy ágyban mozgolódik izgatottan valaki. Nem tud aludni. Föl-föl kapja fejét, majd körülnéz, mintha azt figyelné, vajlon mindenki alszik-e már.

Uglátszik meggyőződött erről, mert lassan fölemelkedik ágyáról, egy pillanatra megáll!

Toth volt az! Föl volt öltözve s csak úgy bujt be a takaró alá, hogy kikerülje a naposkáplár figyelmét.

Izgatottnak látszik a gyerek. Lassu

czas alapon álló programmal szemben ellenzékét képez, semmi esetre sem közömbös az a magyar közelet szempontjából, hogy megalkulhat-e egy erős magyar, nemzeti alapon álló középpárt a magyar politikai élet porondján, melynek — a hatvanhetes alapon álló ellenzékét képezne a Bécsből sugalmazott és befolyásolt, kormánypolitikával szemben, hivatása volna a nemzeti egység, közgazdasági önállóság terén kivívni minden előfeltételét annak a függetlenségnek, amely a függetlenségi pártnak amugy is törekvését képezi.

Ebből a szempontból rokonszenvvel kísérik az új alakulást, mert abban haladást látunk az ortodox közönséges lelfogással szemben, mely az országot a jelenlegi oly válságos helyzetbe juttatta.

Félünk azonban, hogy az idő nem fog kedvezni e pártalakulásnak s tartunk tőle, hogy ha lesznek is titkos hívei a közönséges táborban, ha kenyértörésre kerül a dolog, kevesen fognak eltávozni a hatalom üdvös és hasznot hozó melegétől s kevesen fogják felcserélni a hatalom üdvös és hasznot hozó melegétől s kevesen fogják felcserélni a hatalom gyönyöreit, az ellenzék keserű kenyérével.

Kertész János temetése.

nov. 16.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt felejtethetlen alelnökét, Kertész János hamvait tegnap délután két órakor helyezték örök nyugalomra. A halottas ház udvarát és a Bethlen utcát már kora délután rengeteg közönség lepte el, hogy érzett részvétének minél impozánsabb módon adjon kifejezést.

A temetésen Debreczen városa, melynek az elhunyt hosszú évek során törvényhatósági bizottsági tagja volt, küldöttség útján képviseltette magát. A debreczeni füg-

léptekkel lábujjhegyen indul az ablak felekinyítja azt, megegyeszer körülnéz és gyorsan kimászik rajta az udvarra, nonnan könnyű volt már az alacsony fakeritesen át az utcára jutni, ahol föllelegzett. Nem látta meg senki.

— Istenem, csak most légy velem — sóhajtja. — És gyors léptekkel megindul az országot felé.

A hold éppen most bujt ki egy apró bárány felhő alól és megvilágítja ezüstös sugaraival az utat, előre vetvén a haladó árnyékát.

Toth izgatott volt. Vére erősen lüktetett. Maga előtt látta feleségét, nyílt őszinte, szemével, karján apró csecsemőjével és édesen mosolyogtak feléje.

És ez az őszinte asszony képes lenne őt megcsalni? Nem, nem lehet.

De ha mégis! . . . És meggyorsítja lépteit, mit sem törődve a kaszárnyával, mit sem törődve a következményekkel, melyek érhetik, ha távozását észreveszik a laktanyában, — egyenesen Gyulavár, az ott-hozza felé tartott.

III.

. . . Már szürkületi kezdett, amikor a futás következtében nagyot zihálva, de sugárzó szemmel visszaérkezett a laktanyához. Óvatosan osont a falhoz, mint egy macska ügyesen átmászott a kerítésen és

getlenségi párt pedig testületileg jelent meg a gyászszertartáson.

Ezt megelőzőleg, délelőtt a debreczeni függetlenségi és 48-as párt nagyszámu küldöttsége élén Márton Imre pártelnök fejezte ki a gyászoló család előtt a párt súlyos veszteségét és kegyeletes részvétét, majd délben az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt képviselőiben a betegsége miatt meg nem jelenhetett Papp Elek helyett Kovács Gyula és Bakonyi Samu képviselők jelentek meg a gyászháznál, hol is az egybegyűlt családtagok előtt Kovács Gyula tolmácsolta az országos pártnak a hű és rendületlen nagyvédemű elvtárs elvesztése fölött érzett fájdalmas részvétet és helyezte a koporsóra a habérlevelekből és palmaágakból font széles nemzetiszínű szalagu koszoruját.

A párt tagjai a függetlenségi-kör helyiségében gyülekeztek. Onnan indultak a kör gyászfátvállal bevont zászlói alatt Márton Imre pártelnök és B. Nagy János körrelnökök vezetésével a halottas házhoz.

A város képviselőiben megjelentek: Kovács József polgármester, Oláh Károly, Szabó Kálmán, Csóka Samu, Király Gyula tanácsnokok.

Közéletünk tagjai sorából ott voltak: Kovács Gyula és Bakonyi Samu orsz. képviselők, Kiss Albert, Somogyi Pál, Jánosi Zoltán, Rásó Gyula, Szinay Gyula, Gulvász István dr., K. Kiss József, Török Péter, Kovács János, Lengyel Imre, Váczy János, Rikly Antal, Muraközy László, Fejér Ferencz dr., Burger Péter dr., K. Tóth Mihály dr. Jeney Miklós és még igen sokan társadalmunk és pártunk jelesei közül.

A Kossuth-dalárda, melynek az elhunyt elnöke volt, szintén testületileg gyászfátvállal bevont lobogóval jelent meg és a gyász-

fölkapaszkodott az ablakon, ezután lábujjhegyen ágyához osont, és fáradtan dült le arra.

Csak egy gondolat járt folyton az eszében és ez bántotta, hogy hátha észrevették távozását és följelentették.

Lecsukta szempilláit és úgy, ahogy volt, ruhástól, cipőstől — mélyen elaludt.

Álma is csak az volt, hogy észrevették szökését. Már látta magát a sötét egyseben, kezén lábán a szoros vasat s oly kényelmetlenül érezte magát.

Pedig szerencséje volt. Az éjjel nem vizsgálták a szakaszokat és így senki sem vette észre hiányát a kaszárnyában.

IV.

Künn voltunk a gyakorlótéren.

Fegyverünk gulába rakva, borjunk a földön hevert, mi pedig fáradtan a gyakorlatozás, no meg a hőségtől ledőlünk a letaposott gyepre.

A kis Tóth esete, bár nagyon érdekelt — ezuttal teljesen kiment a eszem-ből. Egyszerre magam melletti látom őt feküdni.

Arca sugárzott a boldogságtól. Nem is kérdeztem őt és megszólalt:

— Látja önkéntes ur, milyen rossz is az emberek nyelve! Ha nem ismertem volna úgy a feleségemet, még elhihettem volna...

ház udvarán a koporsó előtt gyönyörű gyászdalokat énekelt.

Ezután a koporsót a gyászkocsira tették s megindult a menet, emberáradattól követve a nagytemplom felé.

A színültig megtelt nagytemplomban a Kossuth dalárda gyásznéke és a XC. zoltár eléneklése után Dicsőfi József lelkész Pál apostol eme szavait választván alapigéskül „Én igaz római polgár vagyok.” — gyönyörű beszédben fejtegette milyen az igaz debreczeni polgár s általában alkalmazta az igaz debreczeni polgár legjellemzőbb tulajdonságait az idvezült Kertész Jánosra, akit végül meghatón bucsuztatott el családjától, rokonaitól, barátaitól és tisztelőitől.

A temetőben a debreczeni függetlenségi és 48-as párt nevében Márton Imre pártelnök mondott megható, szép bucsu beszédet.

A holttestet vivő gyászkocsin és az azt követő koszoru kocsin igen sok koszoru volt elhelyezve: az egyesületek, a gyászoló család és a jóbarátok fájdalmas részvételének megannyi kifejezői. A koszoruk szalagjain a következő felirások voltak olvashatók:

Az országos függetlenségi és 48-as párt, az igaz érdem és párthűség kegyeletes elismerésül — Kertész Jánosnak. A debreczeni függetlenségi és 48-as párt — Nagyvédemű alelnökének Kertész Jánosnak. A debreczeni függetlenségi kör — Nagyvédemű választmányi tagjának. A régi hű elvtársnak hálás szeretettel — Thaly Kálmán, Kertész Jánosnak — Kiss Albert. A feledhetetlen János bácsinak — Kovács József. Kedves elnöktársának — Márton Imre. A legigazabb rokonnak és barátának — B. Nagy János és neje. Hálás kegyelettel — Bakonyi Samu. A jó testvérnek — Id. Kertész Mihály és neje. Szeretett nagybácsinak, legjobb gyámának — Kertész Testvérek. Szeretett nászunknak — özv. Kegyes Mihályné. A jó násznak — Szathmáry Ferencz és neje. — Szeretett nagybátyának — Csobán Iván és neje. Szeretett nagybácsinak — Csobán József és neje. Igaz részvétellel — dr. Fejér Ferencz.

Érsekujvár részvéte Kertész János felett.

Nemcsak Debreczen városa, hanem az ország más városai is érzik azt a nagy veszteséget, mely a debreczeni és az országos függetlenségi pártot érte Kertész János elhunytával. Tegnapi Érsekujvár polgármestere Érsekujvár közönsége nevében Kertész Imre fejezte ki részvétét. A „krtűnő polgártárs” elhunyt felett Kovács József polgármesterhez intézett táviratában.

A „Független Magyarország” tegnapi száma az alábbi szép sorokban emlékezik meg az elhunytól:

Kertész János meghalt. Ismét meghalt egy igaz magyar ember. Érzületében, gondolkodásában, külső megjelenésében tipikus alakja volt a magyar fajnak. Azokból a törhetetlen, elvű férfiak közül való, akik ha elköltöznek tőlünk, halálukkal pótolhatatlan irt hagynak maguk után, Kertész János a debreczeni függetlenségi- és 48-as párt alelnöke és az I. kerület pártelnöke volt, de működésével el nem muló érdemeiket szerzett az országos párt szolgálatában is. Régi czivis familiából származott.

A debreczeni párt vezetését István bátyjától örökölte. Kertész István országos hírnévre mint Simonyi Ernő főkortese tett-szett, amidőn 1876-ban Tisza Kálmánt megbuktatta. Kertész János husz éven keresztül vezette a debreczeni párt ügyeit. Résztvett a városi és az egyházi ügyek vitelében is és közszeretethen álló szereplése mindenütt elismerést és tiszteletet szerzett neki. Thaly Kálmán, a tudós országgyűlési képviselő Kertész Jánosban régi meghitt barátját és pártelnökét vesztette el. Megilletődéssel említette ma délután, hogy elhunyt barátjánaki a temetésén nem vehet személyesen részt. Nem bucsuzhatik el tőle, mert holnap reggel Érsekujvárra kell mennie, ahol Rákóczi-ünnepélyt rendeznek és az ünnepi program most már meg nem változtatható egyik számát az ő felolvasása fogja képezni. A Rákóczi-korszak legnagyobb ismerője szomorú szívvel utazik Érsekujvárra, lélekben bizonyára ott lesz az ő nagy halottja mellett. A ravatalra azonban elküldte koszoruját a következő felirással: „A régi hű elvtársnak — hálás szeretettel Thaly Kálmán” Az országos függetlenségi és 48-as párt koszoruját dr. Bakonyi Samu holnap reggel fogja Debreczenbe levinni. A koszoru szalagján ez áll: „Az igazi érdem és elhűség kegyeletes elismerésül, Kertész Jánosnak — az országos függetlenségi és 48-as párt.

Egyház és iskola.

Két egyház közös gyűlése. Az ág. ev. egyház vezetősége és a református egyetemes egyház vezetősége, a püspökök, a főgondnokok, felügyelők, a két testvéregyházat közösen érdeklő ügyekben f. hó 19-én d. u. 4 órakor Budapesten gyűlést tartanak. A gyűlésen Kiss Áron püspök is részt vesz, s e czélből holnap Budapestre utazik.

Uj református egyház. A lugosi református hívek f. hó 15-én vasárnap egyházközséggé alakultak, kiválva az ág. egyházból, melynek hebelében eddig éltek. Az alakuló gyűlésről tegnap Varasdy főgondnok a hívek nevében táviratilag üdvözölte Kiss Áron püspököt és az uj egyház részére az alakulás nehéz munkája közben atyai támogatását kérte.

Tallán Béla beköszöntője. Tallán Béla, az uj földmívelési miniszter, székének elfoglalása alkalmából levelet intézett Kiss Áron püspökhöz, melyben az ő valamint az egyházkerület támogatását kérte ki jövőendő működésére.

Csokonai-ünnep. A főiskolai ifjuság fényes sikerű ünnepély keretében áldozott tegnap Csokonai emlékének. Délelőtt fél tizenegy órakor az ifjuság és nagyszámu közönség jelenlétében a Csokonai-szobornál kezdődött az ünnepély, hol a Szózat eléneklése után Kincses László hittanhallgató szavalt el Kovács István „Csokonai” című költeményét. Azután Szarka Lajos joghallgató koszoruzta meg a szobrot, majd a himnusz eléneklésével az ünnep része véget ért. Az ünnepély második része délután öt órakor a főiskola disztermében folyt le, melyet zsufolásig megtöltött a közönség, lelkesen tapsolva az ünnepély igazán szép pontjait. A műsort a főiskolai énekkar nyitotta meg Csokonai „A reményhez” című dalának az előadásával. Az ünnepnyitó beszédet Erdei Károly az irodalmi társulat elnöke tartotta, majd — Göbel Károly — szavalt el a „Reményhez” című költeményét. Utána Hajdu László énekelt igen szépen néhány Csokonai dalt. Jánossy Zoltán „Absolon” című drámájából olvasott fel egy gyönyörű részletet. Baróthy István általános tetszést keltő vizsgálata után az ünnepélyt a főiskolai énekkar zárta be „A ti-nyai echóhoz” előadásával.

NAPI HIREK.

Hajduvármegye legfőbb adófizetői.

— Az ideglenes virilis névsor. —

nov. 16.

Hajduvármegye igazoló választmánya ma délelőtti ülést tartott a melyen a megyei legfőbb adófizetők ideglenes névsorát állították össze az 1904 évre. Ez ellen természetesen 15 napig felszólalással lehet élni s csak a felszólalások elintézése után állapítják meg a végleges névsort.

Semsey Andor 41.142 kor.
Gróf Zichy Géza 14.169 kor.
Hartstein Péter 11.959 kor.
Forrai Henrik 6.998 kor.
Glück Venczel 6.203 kor.
Fried Leo 5.252 kor.
Lichtschein Dezső 3.779 kor.
Veesei Oláh Miklós 3.694 kor.
Dr. Czegléd Mihály 3.417 kor.
Fischbein Ignác 3.089 kor.
Fürst Ödön 2.661 kor.
Lichtschein Samuel 2.575 kor.
Fekete Sándor 2.545 kor.
Ujváry Béla 2.534 kor.
Berencsy Gyula 2.376 kor.
Rösinger Lajos 2.330 kor.
Adler Farkas 2.242 kor.
Berger Mór 2.095 kor.
Somossy Béla 2.078 kor.
Nagy Imre 2.003 kor.
Berencsy János 1.928 kor.

Az ezutáni következők 1000 koronánál kevesebb adót fizetnek s az utolsó virilista, a 120 ik már csak 675 korona adót fizet.

Thaly Kálmán újabb diszpolgársága.

Thaly Kálmán dr. városunk I. kerületének nagynevű képviselőjét, a kiváló hírű tudóst a tegnapi nap folyamán újabb nagy kitüntetés érte. Érsekújvárott a törvényhatóság tegnap tartották meg a Rákóczi ünnepet, melynek a diszszónoka dr. Thaly Kálmán volt. A diszgyűlés végén Kuhn Imre érsekújvári polgármester indítványára a törvényhatóság egyhangulag, nagy lelkesedéssel a város diszpolgárául megválasztották Thaly Kálmán eme méltán megérdemelt újabb nagy kitüntését táviratban tudatta az érsekújvári polgármester Kovács József polgármesterrel.

A megválasztásról Kovács József polgármester a következő táviratot kapta:

Rákóczi Ferencz szabadság harcának emlékezetére mai napon tartott diszgyűlésünkben városunk közönsége Thaly Kálmán országgyűlési képviselőt a mai naptól fogva városunk diszpolgárának választotta történelmi beszéde hatása alatt.

Kukán Imre.
polgármester.

Személyi hír.

Kiss Áron püspök holnap Budapestre utazik az ág. ev. és a református egyetemes egyházak 19-iki közös gyűlésére.

Felhívás a magyar nemzethez.

Ily czímen egy felhívás jelent meg, a mely úgy látszik, hogy ravasz szövegezésénél fogva a kormányhoz közel álló munkája, kortessiklye volt.

Ebben a szabadelvű párt mellett akarta valami országos bizottság megszavaztatni a közönséget. Most a belügyminiszter úgy a városhoz, mint a megyéhez rendeletet küldött, hogy a felhívás bárhol található példányait kobozzák el és semmisítsék meg. A rendelet végrehajtásával a rendőrség van megbízva.

Az őszi tárlat.

A debreczeni műpártoló egyesület őszi tárlata iránt egyre nagyobb az érdeklődés s a műpártoló egyesület tagjainak száma is egyre szaporodik, tekintettel arra, hogy csak a tagsági jegyekkel lehet részt venni a képsorsoláson. A tárlatra e hó 23 án érkeznek meg a képek s szobrok a fővárosból, a megnyitó ünnepély pedig december hó 1-én lesz, amikor Dr. Csikos Sándor, az egyesület ügybuzgó művezető elnöke tartja a megnyitó beszédét.

Zajos vasárnap.

Rendőri körökben nagyon mozgalmas volt a tegnapi munkaszünetes nap. Az új bor kapós volt a kis koresmakban s természetesen a hatása sem maradt el. Voltak pazar verekedések s egy pár ember véres fejjel került a rendőrségi börtönbe. Így a pipa fiúk közül ott aludtak az éjjel Kiss Sándor, Kocsis József, Nagy István.

A Reviczky-féle betörés.

ügyében most a kir. ügyészség folytatja a vizsgálatot és miután Lőkös Takár Dénes valószínűleg másutt is követett el betörést ez irányban is kiterjeszti a vizsgálatot. Tegnap a rendőrség utján még egyszer kihallgatták Reviczky Józsefné Pongrácz grófnőt, a kinek a betörésből, daczára, hogy az ellopott tárgyak negy része megkerült, 4000 koronán felül van kára.

A róm kath. iskolaszék.

választmányából sorrend szerint 9 tag lépett ki. Ezek helyét tegnap töltötte be az iskolaszék. Megválasztottak: Derekassy István, Boczán Elemér, Szigneth Károly, Gáznér Géza, Kernhoffer József, Eismann Oszkár, Nánassy Lajos, Holzinger Imre, Eritz Ernő.

A függetlenségipárt üdvözlése.

A hajduböszörményi függetlenségi és 48-as párt táviratilag üdvözölte és az obstrukció tovább folytatására buzdította az országos függetlenségi pártot; nagy elismerést fejezve ki különösen azokkal szemben, kik a magyar szolgálati és vezényleti nyelv kivívása nélkül leszerelni semmi körülmények között sem hajlandók.

Szabó János esperes emlékezete.

A múlt évben történt, hogy az egyházkerület Debreczenben tartott gyűlésén hivatá-

sának áldozatul esett az egyház egyik buzgó, jeles tagja, Szabó János hódmezővásárhelyi esperes. Ott a gyülesteremben szélhűdés érte és meghalt. Az egyházkerület a jeles férfiúnak sirjára díszes emlékkövet emeltetett, melynek leleplezése e hó 24-én lesz. A sirkő leleplezése nagy ünnepségek keretében megy végbe, melyen részt fognak venni az egyházkerület közgyűlése alkalmából itt időző tagok, kik közül egyik emlékbeszéde is mond a leleplezésnél.

Csokonai születés napja.

Többször említést tettünk már a Csokonai kör holnapi ünnepi felolvasó üléséről, a melyen Csokonai Vitéz Mihály nagy költőnk emlékeinek áldoz kegyeletesen születésnapjának évfordulója alkalmából. A felolvasó ülés délután 5 órakor kezdődik az Arany Bika dísztermében, mely alkalomra fűtve lesz. Ugyancsak ott a vendéglő egyik éttermében rendez a Csokonai-kör választmányi és rendes tagjai részére társas vacsorát mely esti 8 órakor kezdődik. Az ünnepi felolvasó ülés iránt, melynek műsorában zene, ének, szavalat, költemény és tudományos értekezés található, nagy az érdeklődés a művelt közönség legszélesebb rétegeiben. A valóban ünnepi műsor a következő lesz:

Nyitány. Csokonai-dallamokból össze állította: Rácz Károly; előadja Rácz Károly zenekara. Megnyitó beszéd. Mondja: Géresi Kálmán, a Csokonai kör elnöke. A tihanyi echóhoz. Férfikarra átirta Mácsay Sándor; előadja: a városi dalegyelet. Csokonai dalok. Szavalja: Dóczy Ilona kisasszony. Csokonai maecenasai. Értekezés; írta és felolvassa: Kardos Albert, a Csokonai-Kör titkára. Csokonairól. Költemény; írta és felolvassa: Szávay Gyula, a Csokonai-Kör választmányi tagja. A csikóbőrös kulacshoz. Férfikarra átirta Mácsay Sándor előadja: a városi dalegyelet. Bélépti-díj személyenként 1 korona. Diák-jegy 20 fillér.

Az Erdélyi Kárpát egyesület gyászja.

Annak az elsőrangú nagy nemzeti ügynek, amely az erdélyrészi magyarság megtartásához fűződik egyik buzgó harczosa szombaton meghalt Kolozsvárott. Radnóti Dezső az Erdélyi Kárpát egyesület rajongó lelkű, fáradhatatlan főtítkára váratlan halála híret kapjuk onnan. Radnóti mint még egyetemi haligató nagy tevékenységet fejtett ki az Erdélyi Magyar Közművelődési egyesület szervezésében, amikor Sándor József segéd titkárnak vette maga mellé. Mikor az Emke debreczeni és hajduvármegyei fiókjait a debreczeni polgárság ritka hazafias fellángolással megalakította, az Emke gyönyörű lobogóját ő hozta el Kolozsvárról az ünnepély fényének emelésére. Később az Emke iker testvéreinek a Kárpát egyesületnek bölesőjénél az alakuló gyűlés ő reá bízta a főtítkari tisztséget terhes gondjait. Példás buzgalommal állotta meg helyét itt is. Az egyesület megerősödésében és nagy sikereiben orozslán része van neki. Mindent elkövetett, hogy Erdély természeti szépségei és az erdélyi magyarság háziipari termékei iránt az ország érdeklődését felkeltse. A sajtó terén is hatalmas agitációt fejtett ki. Erdélyt hírlapokban, folyóiratokban és könyvekben igyekezett minél szélesebb körben és minél alaposabban megismertetni. Rövid szenvedés után történt halála nagy veszteség.

HRABÉCZY ANTAL

fehérnemű gőzmosó és vasaló intézete

MEGNYILT Széchenyi-utca 42-ik sz. a.

ség nemcsak ifju nejeire, de az erdélyi magyarországra nézve is, amelyért kora ifjuságától fogva lángoló szeretettel küzdött és fáradozott. Tegnap temették el Kolozsvárott.

Tanárok Tisza István ellen.

Tisza István gróf miniszterelnök programja ellen legújabbán a tanárok emelik fel szavukat követelve a fizetésjavításra vonatkozó tervezet azonnal való végrehajtását. A tanárok feljajdulása Négyesi Lászlónak a középiskolai tanáregyesületnek hivatalos közlőnévében megjelent cikkében jut kifejezésre. A közlemény komoly mélyreható érvekkel támogatja a fizetési javaslatot és tiltakozik annak megbolygatása ellen. A tanári testület — ugymond — a jövő generáció gondozója, megérdemli, hogy a kormány külön gondjába fogadja. A tanárságra nézve a járáslat revíziója különleges aggodalmat jelent, mert a tervezetben külön helyre került s így az esetleges változtatás a kisebbségre ütne ki a legkedvezőtlenebbül. A küzdelmeket pedig előlről kezdeni semmi kedvünk sincsen.

Esküvő.

Békési Blankának, Békési Albert biztosi titkár kedves leányának tegnap esküdt örök hűséget Weiszhausz Ödön Nyiregyházáról. Az esküvői szertartásnál, mely a háznál folyt le, Krausz főrabbi funkcionált, a ki igen szép beszédet intézett az új parthoz.

A nőegylet választmányi ülése.

A debreczeni jótékony nőegylet választmányi ülést tartott tegnap délután Veressné Szathmáry Teréz ur asszony elnöklésével. Az ülésen jelen voltak: Szabó Kálmánné alelnök, özv. Béressy Sámuelné, özv. Jablonczay Kálmánné, Csanak Józsefné, Wessprémy Zoltánné, Berzöffy Vinczéné, Hutiray Béláné, Sass Béláné, Karay Sándorné, Muraközy Róza, özv. Szallár Ferenczné, Szávay Gyuláné, Lovassy Károlyné, Gabona Nanderné, Berger Mórné, Berger Vilmosné választmányi tagok, Szücs Kálmán pénztáros és Konecz Ákos nőegyleti titkár. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után megvitatta a választmány a jövő segélyezés módját és kimondta, hogy tekintettel az egylet pénzügyi viszonyaira, a segélynyújtás korlátozói fogja. Kimondta továbbá, hogy az egylet vagyonának gyarapítása czeijaiából 1904-től az eddigi 4 korona tagságdíjat 6 koronára emeli fel. Végül kimondta, hogy arvának és szegényeknek segítésére mulatságot rendez. Több kérvény elintézése után az ülés véget ért.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon közeli és távoli rokonok, valamint a debreczeni függ. és 48-as párt vezetősége és tagjai, úgy szinten a helybeli Kossuth dalkör s jóbarátok mindazon ismerősök, kik felejtethetetlen férjem illetve édesapánk s nagyapánk végtisztességén megjelentek s részvételükkel nagy fájdalomukat enyhíteni törekedtek, fogadják ez uton is hálas köszönetünket. K e r t e s z e s a l a d

Lelkész helyettesítés.

A balmazújvárosi ev. ref. német egyház helyettes lelkészeül az ottani egyháztanács s az esperes dr. Baltazar Dezső szoboszlói lelkészt kérte fel, a ki vasárnaponként fog átrándulni az egyházi ügyek vezetésére. Ez állapot 1904. januárig fog tartani. Ugy vagyunk értesülve, hogy a balmazújvárosi hívek Szabó Antal szoboszlói vallástanárt óhajtják megnyerni lelkészeül. Nagyon valószínű, hogy meghívása egyhangulag fog megtörténni.

Czakó Zsigmond orvos.

aki közel egy hónapig feküdt súlyos beteg, — mint öccömnel értesülünk már annyira jobban van, hogy napok mulva megkezdheti működését.

Elveszett

egy fekete angora boa tegnap este a Péterfiától a Simonffy utca bérházig. A megtaláló illő jutalomban részesül ha a Csapó-utca 53. sz. alá beszolgáltatja (az udvarban hátul.)

Halálozás.

Mint részvétellel értesülünk Id. Steiner Mór az éjjel meghalt. Temetése holnap d. e. 10 órakor lesz az Egymalom-utca 4 számú háztól.

Felolvasás a Gönczi egyletben.

Érdekes felolvasás lesz e hó 23 án a Gönczy tapító egyesületben. Ez alkalommal Dr. Burger Péter tart előadást az alkoholizmus elleni védekezésről.

Hirtelen halál.

Tegnap este a rendőrség a Hortobágy malom előtt, a Hatvan utca végén egy öreg embert talált a földön fekvő. Először azt gondolták, hogy részeg, de később kiderült, hogy meg van halva. Beszállították a kórházba, a hol megállapították személy azonosságát. Balogh Istvánnak hívják, szegény napszámos ember volt 78 évet élt — az elagottsággal járó betegségek ölték meg.

A száj- és körömfájás

mint a szolgabírói hivatalunk jelentik Balán községben teljesen megszűnt.

Igyunk

Avasujfalusi Oroszian természetes égvényes savanyu gyógyvizet, üvegenként 12 ft. Kapható kizárólag a Schwarz-féle dohányüzsdében. Piacz u. 29.

SZINHÁZ.

Műsor:

Hétfő: Garasos alispán (A bérlet.)
Kedd: Szobalány (A bérlet.)
Szerda: Nagyzás hoborija (C bérlet.)
Csütörtök: Casanova (A bérlet.)
Péntek: Cassanova (B bérlet.)
Szombat: Tavasz (C bérlet.)
Vasárnap d. u. Orfeusz az alvilágban este Sötétség.

Tavasz.

A Tavaszt, Strausz József legutolsó dallátékának bemutató előadását nagyon jó hírek előzték meg s az osztrák-muzsika hívei előre is örültek, hogy a színházi műsor végre egy igazi slager-darabhoz jut. És akik így reménykedtek, nem is csalókoztak, mert a Tavasz erősen fogja dominálni a jövő hetek műsorát bájos, finoman pajkos muzsikája révén, melyben az osztrák zene kedélyessége, sajátos humoros művészies formában nyilatkozik meg. Természetes, hogy a háromnegyedes ütemek vezetnek minden felvonásban s szebbnél szebb keringők követek egymást, míg a finálék talpalá való indulói szintén magukkal ragadják a nézőtér hangulatát. Fontos szerepet játszik az ensembleban a kórus is, mely a legtöbb szóló-szam refrén-kíséretét is szolgáltatja. A libretto is elég ügyes, ötletes és így mindvégig mulattató.

Az előadás egész teljességében kifogástalan volt. Felhő Rózsi eredeti művészi egyéniségének megfelelő feladathoz jutott a

vezetőszerében s ezt a feladatot úgy oldotta meg, hogy méltán szolgált rá azokra az ajos tetszés nyilvánításokra, a melyek minden jelenését, énekszámát s tánczát követték. Réthy Laura igen szépen énekelt s kiváló énektudását juttatta érvényre a második felvonásbeli betéttel. Zajos sikere volt K. Hegyi Lilinek, a kinek pompás belépőjét háromszor ismételtették meg. Mezey szép baritonja, Krémer kacagató mókái szintén hozzájárultak a sikerhez s egy epizód szerepben igen jó volt Faragó Ödön, míg Cserny Béla ugyancsak egy mellék alakból csinált figyelemre méltó karikatúrát.

Feltétlen dicséret illeti a karokat. Ugy a női, mint a férfi kar kifogástalan fegyelmezettségének adott tanujelét, ami viszont gondos rendezésről tett tanubizonyosságot. Ez pedig Makó Lajos és Huber karmester érdeme. Utóbbi művészi ízlései vezette a gondosan mű ödö zenekart.

Sz. Z.

Karcolatok.

(H. J.) A legszerencsétlenebb kísérleti alanyok most a törvényhatósági tisztviselők a kis tiszta szobrászati műtermében. A félig kész anyag még nem érett meg a feldolgozásra, az államosítás messze van — de már idomítható a fizetésrendezés kecségtetésével. A feldolgozás majd akkor következik, ha a választások után az „erős kéz“ csakugyan erős lesz. Akkor aztán „pörölyt az ostoba lépesónek, mely a hatalomra segített!“

Egy szó nyilallott, nem a hazán, hanem az országos szabadelvű párt hasán keresztül; Bánffy Dezső új pártot alakít. Uram isten, mire való még ez az új nyavalya is, mikor a kormánypártban benne van már a kolera nostrás! Most sem tud már örizkedni a fertőző betegsegektől, hát akkor mi lesz belőle, ha megkapja ezt az új Bánffy-járványt is?!

A debreczeni egyetem úgy akar kiépülni, hogy először a bölcsészeti fakultást állítja föl. De minek nekünk a bölcsesség, mikor már tulokosak vagyunk a tehetetlenségben?! Sokkal inkább szükséges lenne a sebészeti klinika, a Tiszaféle hiperloiyális daganatok operációja céljából.

A kormány meg akarja változtatni a hivatalos órákat a miniszteriumban, azután már majd délután is ott kell lenni a bürokbán a tisztviselőknek. Ez az új rendszer azonban csak a fogalmazóktól lefelé fog kötelező lenni: a magasabb rendbelieknek elég, ha, mint eddig, csak mutatják magukat, hogy szükség esetén kiegészíthessék a miniszter urnak a tarokpártit ebéd után.

Két, igen igen szívesen látott vendége lesz a jövő héten Debreczen városának: Bánffy Dezső és Tisza Pista. Mindkettő a helybeli szabadelvű pártot akarja reformálni. Az egyik visszafelé a chiopy-i hadiparancs szelleméig, a másik a hatvanhetes alapon új kormányképes ellenzékké. Legjobb lenne minékünk, ha a két bába között elveszne a — gyermek!

Budapesti áruúzsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

Nov. 16.

Készáru: olesóbb 2 1/2-el.

Buza áprilisra	7.73—7.75
Rozs	6.73—6.74
Zab	5.53—5.54
Tengeri májusra	5.26—5.27

Vegyes hírek.

* **Tisza István mint masszirozó.** Nem mese az a dolog, hogy Tisza erős kezű ember. Jól tud masszirozni. Bizonyítja ezt egy vidéki lapból vett hír, mely így szól:

Gr. Tisza István új miniszterelnöknek az élet- és jellemrajzát írta meg egyik képes hetilap s azt az általános hiedelmet, mintha az új kormányelnök rideg, barátságatlan s talán szivtelen is volna, eloszlatja, egyetlen csattanós argumentummal, avval t. i., hogy gr. Tisza István egyszer egyik megcsömörlött inasát megmasszírozta, vagyis meg-
orvosolta.

Tisza István a masszirozáshoz tényleg nagy erővel rendelkezik. Jelenleg nem az inasát, hanem az Ausztria által kitértetett „néptörzset” masszirozza, hogy a nemzeti vágyakat és törekvéseket kigyömmö szölje belőle és szervezetét alkalmassá tegye a clopy-i hadparancs megemésztésére. Erős keze, a mint kilátásba helyezte, a masszirozás használatától sem fog visszariadni.

* **Holtra ette magát.** Beregszón tegnap egy Gajancze Miklós nevű ember fogadott, hogy annyit eszik és iszik, a menüt csak fizetnek neki. Évett is vagy egy fél oldal szalonnát és tudja isten mi mindent, de meg is ütötte a guta és nyomban meghalt. A hatóság vizsgálatot indított.

* **Egy tanító tragédiája.** Szomorú hírt jelentenek Sándorfalváról. Virág Péter ottani tanító váratlanul megőrült. Már napok óta feltűnt a szerencsétlen fiatal tanító szokatlan zárkózottsága és buskomor hangulata, de senki sem gondolt erre a katasztrófára. Tegnapelőtt az iskolából kiáltozva futott ki az utcára. Mindenkinél sirva panaszkolta, hogy az iskolaszolga mog a plébános meg akarják gyilkolni őt és a feleségét. Csak nehezen sikerült a dühöngő embert ártalmatlanná tenni.

* **A bika szarvain.** Hajmeresztő látványban volt részük tegnap délután a beregszóiaknak. A legelőn egy nekivadult közséji bika felkapta szarvaira Kollár András tehénpásztort és örülten vágatott a szerencsétlen emberrel a falu utcáin keresztül. A felbőszült állat a temető előtt hirtelen megállt. Kollárt néhány méternyire elhajította és visszafutott a legelőre. A szerencsétlen pásztor olv súlyos belső sérüléseket szenvedett. Élethet maradásához kevés a remény.

* **Tanító és segédjegyző.** A temesmegyei Kricsóváról jelentik lapunknak: Az éjjel valaki belépett az ablakon keresztül Krotészku Mihály tanító szobájába és elmene-kült az est homályban. A golyó szerencsére célt tévesztett és nem okozott senkiben kárt. A csendőrség megindította a nyomozást és letartóztatta Baki segédjegyzőt, kit a szándékolt gyilkosság elkövetésével gyanúsítanak. Baki valami asszonyhítoriája miatt régi ellensége Krotészkunak.

* **Rongyszedők, csontszedők.** Jó ideje, hogy kipusztult Debreczenben a rongyszedők és csontszedők nációja. Még esztendőkkor elelőtt minden házba bekocogott az utazó kereskedői szellem és felszedte a rongyokat, szeméteket talált csontokat. Gyűrűs zsidónak nevezték ezt a vándor őszereket, mert krajczáros karikagyűrűt, sipot, czukorkákat ajándékozott a gyerekeknek. A rendőri szigorúság a városokból régen kiszorította ezeket az alakokat, akik mindazonáltal állandó típusok maradtak faluhelyeken. A miniszter most végét vetette az ősi főniciai állapotnak egy szigorú rendelettel. Megtiltotta ugyanis a rongyokért való házalást azzal az indoklással, hogy a házhoz járásnak ez a neme valóságos szállítási vállalat — ragályos betegségek bacillusainak terjesztésére.

És ezzel az akorddal vége egy ócska, de nagyon jellemző anekdotának is. Volt idő ugyanis, amikor pompásan ment a rongyszedés. Akkoriban beszéltek, hogy az ezzel foglalkozó emberek valósággal meggazdagodtak a keresetükből. Dél felé pedig, amikor fűtülésük már abban az utcában hangzott, amelyiken a palotájuk állt, cselédjük így jelentette a dolgot a nagyságának:

— Nagysága kérem, befűzhetjük már a levest, mert a nagyságos ur a szomszéd-ban fűtül . . .

Kis történetek.

Mit csinál a katonatiszt?

Egy olvasónk írta nekünk az alábbi históriát, amelyet imre itt közlünk. Ha nem igaz, az ő lelkét terheli a bűn.

Az önkéntesek legutóbbi tiszti vizsgáján egy debreczeni fiatalember fénves eredménnyel szerepelt meg a hosszú kardra jogosító bizonylatot. Ezen nagy dicsőségen felbuzdulva kijelentette otthon az édes apjának, hogy ő a hadsereg kötelékében akar maradni. Az öreg eleinte azt hitte, hogy tréfál a fiú, de ő határozott hangon jelentette ki:

— Már pedig történnék akármilyen katonatiszt akarek lenni.

Az apát rettentően elbusította ez a kategorikus mondás. A lelkére próbált beszélni hát a fiának. A boldogtalan öreg körülbelül a következő szónoklatot tartotta:

— De édes fiam, gondold meg jól én szegény ember vagyok.

Azután a tőle kitelhető legsötétebb színekkel festette le egy katonatiszt életét. És végül ezt mondta:

— Gondold meg, mit akarsz cselekedni. — Meggondoltam.

— Hát jó. De azt is kijelentem, hogy tőlem egy hunczut vörös krajezárt se kapsz soha. Szeretném látni ezek után, hogy mit fogsz csinálni.

— Adósságokat, — felelt a fiú kétségbeeséssel nyugalommal.

Az öreg természetesen nem tudott hova lenni a dühtől. Azonban egy nagybácsi, aki végighallgatta ezt, nyugodtan legyintett a kezével és vigasztalóan szólt az apához:

— Hagyja. Bizonyos lehet ezek után, hogy kitűnő katona lesz belőle . . .

Kartyázás közben.

A Hungária kávéházban délutánonként egy kartyázó társaság üti a márványasztalt. A bibliázó kompánia természetesen ma is együtt volt és nagy összeget áldozott Tell Vilmos és társai oltárára. A társaságban többek között van egy egészen ifjú ember, aki különösen a miatt vált nevezetessé, hogy csaknem minden alkalommal kevesebbet fizet a nyerőnek. Sokan tanakodtak már azon, hogyan figyelmeztessék gyöngéden, mert direkte még sem akarják fölszólítani, hogy hagyjon már föl a folytonos „tévedések”-kel.

Ma délután az egyik partner vállalkozott erre a szerepre.

— Majd beadom én neki a kefért, hogy többet nem téved, — mondotta az illető a többieknek, mielőtt még a fiatal ját-szó megjelent volna.

Azután eljött ő is és játszani kezdtek; épp a játék végéhez közeledtek már.

— No, most bejött a boltomba, — szólt az egyik.

— Nagyszerű, — mondta a másik, aki, tekintettel a novemberi időjárásra, ilyen dialektusban beszélt.

— Most bekapta a czinkot, — henczegett egy harmadik.

Vége lett a pártinak, még pedig annak a győzelmével, aki megígérte, hogy az

ifjú tévedőt ránczba szedi. A kis hamis most is kevesebbet fizetett és pedig éppen a felét akarta odacsusztatni a nyerőnek. Az azonban szépen megolvasta és eleinte csodálkozott, de azután természetes hangon mondotta:

— Ja persze, persze; gyermekek felét fizetik.

A csecsemők és a gyermekek táplálkozásának kérdése.

— Tejhigiénia. —

A gyermekek táplálásának kérdését napjainkban ismét élénk fejtegetések tárgyává tették azok az illetékes körök, melyek a tehéntejjel való táplálás kérdésével foglalkoznak. Különös aktualitással bír az életkérdés vár itt megoldásra, a mely — dacára azoknak a nagy vívmányoknak, melyeket a bio-
chemia, diätetika és a társadalmi viszonyok terén elértünk — alig haladt valami gyakorlati irányban.

Más szempontból kell ugyanis tekintelnünk azt a tejet a mely a csecsemőknek és fejlődő nemzedékeknek kizárólagos tápláléka, mint azt, a mely a felnőtt ember vegyes táplálkozásához csak hozzájárul és időnkint elhagyható, nélkülözhető ital.

Az utolsó évtized valamennyi orvosgyűlésen, minden ipari és közegészségügyi kiállításon komoly megfontolás tárgyává tették a tej minden előnyét és hátrányát a csecsemőtáplálás szempontjából: nemkülönben szigorú bírálat alá vették azokat a fertőző mikroorganizmusokat, melyek kívülről kerülnek bele, valamint az eredetileg benne rejtőző veszélyes csirákat, mind a modern bakteriologia szemüvegén nézve.

Ha végigtekintünk a szak- és politikai lapok révén nyilvánosságra jutott közleményeken, nagy ellenmondásokra találunk, a melyek azt sejtetik, hogy a tej fertőző voltának kérdését kongresszusokkal alig lehet véglegesen megoldani.

Érdekes tény, hogy manapság a politikai és társadalmi életnek számos kérdése interviu révén jut a nagy közönség ajkára. Így történt ez egyebek közt a tejkérdéssel is. Alig hihető, hogy ily nagyjelentőségű, a gyakorlatot és elméletet évtizedek óta foglalkoztató kérdés az interviu módján oldassék meg.

Mig Koch és követőinek egy része azt állítja, hogy a szarvasmarha tuberkulózis és a tehének ezzel rokon gyöngykórja az emberre át nem vihető, addig igen sok tudós és gyakorló orvos, kiknek óriási beteganyag szolgált a megfigyelés alapjául kórházakban és magánpraxisban, szemmel láthatólag bebizonyították, hogy az ily állatok teje okvetlenül károsan hat a csecsemőre, míg ha 80–90 foknál pasteurizálták, vagy forralva még magasabb fokon sterilizálták is. Sőt azt tapasztalták, hogy nemcsak az első életévben vannak ily veszélyes következményei, hanem a későbbi fejlődésben is akadályul szolgál, már a mennyiben sikerült a gyermek életét megmenteni.

A legutóbbi kongresszuson a serumtherapiájáról híres Behring jóval tovább ment. A tejnek csecsemőtápláléknak akkora befolyást tulajdonított, mint előtte senkisé. Nemcsak tuberkulózis és szárazkór keletkezését vezeti vissza a gyöngykóros vagy tuberkulózisra hajlandó tehének tejének az ifjú szervezetbe való bevitelére, hanem nagy veszélyt lát magának a csiramentes tejnek kezelésében is, a hogy ez a tejszarnokokban és magánosoknál történni szokott. Behring szerint a nem tökéletesen egészséges állatok teje és a nem szakszerűen kezelt tej a csecsemő egészségét komolyan veszélyezteti,

nemcsak a csecsemőkorban, hanem a fejlődésnek későbbi időszakában is.

Behringnek a tehén teje, abrakolási és istálló viszonyai ellen intézett filippikája hatalmas rést ütött a tejkezelés egyes megrögzött szokásain, melyek az utóbbi időben mind általánosabbá váltak akkor, midőn némelyek a mesterséges táplálék elleni gyűlöletükben annyira mentek, hogy egyáltalában nem törődtek a tej eredetével és a főszület a pasteurizálásra fektették, melynek pedig Behring tétele szerint semmi jelentősége nincs.

Láthatjuk ebből, mennyi aprólékos gondosságot, elővigyázatot követel, ha nyugodt lélekkel akarunk tehéntejet adni oly csecsemőnek, a melyiket nem lehetséges a rendes anya- vagy dajkatejjel táplálni, mikor Behring és más logikusan gondolkodó orvosok szerint a csecsemő ellenálló-képessége szerfölött csekély, Behring és követői tehát azon az állásponton vannak, hogy ott, ahol anya- vagy dajka-tej a sokszor megbeszéltek okoknál fogva hiányzik — ami fájdalom oly gyakran előfordul — a tehéntej is, különféle okoknál kétszeresen is lehet veszélyes: először belső, másodszor külsőknél fogva. Mert nem csak a tuberkulózis és szárazkór, hanem a csecsemő- és gyermekkorban oly gyakran fellépő gyomor- és bélfertőzések is, mint a tejkezelés, valamint a tehének abrakolási és istállóviszonyainak következményeképp bírálandók el és hogy mind e tényezők hozzájárulnak továbbá kórtokozó baktériumok csiráinak terjesztése által az egészség és az élet veszélyeztetéséhez.

Könnyen megérthető ezek után, hogy a gyermektáplálás kérdését komolyan kell tárgyalnunk.

Miután a pasteurizálás és sterilizálás nem zárják ki a tehéntej mindennemű hátrányát, a helyzetet oly egyensúlyba kell hoznunk, a mikor szemmel láthatóvá válik a tej csiramentessége mellett a hiánytalan rendes minőségs is.

És ezt a hibátlan, hiánytalan állapotot bizvást állíthatjuk egyik tejfajtáról, melyet akkép készítenek, hogy úgy már benne volt, mint a kivülről belekerülő kártékony tényezőket teljesen eltávolítják. Az évtizedekkel ezelőtt feltalált és Nestlé vegyes által elterjesztett tejpor készítésének és előállításának módja olyan, amely az összes, előbb említett veszélyt teljesen kizárja. Ne feledjük, hogy a Nestlé-féle táplisztnél, ennél az igazi tejpor készítésénél feldolgozandó friss alpesi tejet mindenekelőtt gondos vegyi és górcsövi vizsgálatnak vetik alá és csak, ha csiramentesnek bizonyult, akkor helyezik a gőzzel hevített készülékbe és azután légüres térben elpárologják akkép, hogy a tej folyékonyágát leszámítva, egyetlen tulajdonságát sem veszti el. A táplisztnitrogén tartalma alkatrészei buzalisztnél erednek, de csak a kenyérhéjját használják fel, hogy így a nitrogén mennyiségét emeljék. Így tejpor és nitrogén tartalma buzalisztnitrendkívül finom keveréket nyerjük, mi által az izletessé és könnyen emészthetővé válik.

Nestlé tejkészítménye az egyedüli a tejjel egyenértékű tápszer és így sikerült a kérdést megoldani, mikép nyerjük teljesen csiramentes, egyenértékű tejet. E tejet a kenyérhéj tartja lekötvé, sűrítés és légnyomás csiramentessé teszi, a tej valamennyi alkatrészével rendelkezik, megfelel a modern higiénia legszigorubb követelményeinek, mely ellen Behring minapi aggodalmait sem szólnak, amiért is mi ismételve felhívjuk a figyelmet alkalmazásának elrendelésére ma, a mikor a tuberkulózis és szárazkór kérdését a tejkérdéssel összefüggésbe hozzák.

Dr. Wilhelm I.

SZINLAP.

Ma hétfőn, bérlet 40-ik szám „A“

A garasos alispán.

Vijáték 3 felvonásban.

Ügyvédi irodámat

1903 november 20-tól

Piacz utca 87 sz. a.

Losonczy-féle házba helyezem át.

Dr. Révi Nándor
ügyvéd.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utócai

Debreczen, kistemplom bazár.

Ujjonnan átalakított divatáruház.

„Menyasszonyi KELENGYE.“

Vászon, Készfehérnemű.

„Külön szőnyeg osztály.“

Ágy- és Asztalterítők, Függönyök, Bortorszövetek, Cocus lábtörölők, Flaneltakarók, Lópokrócok.

Linoleum.

Olcso, szabott árak!

Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Egy jó csésze tea kedvelők, kérjetez mindentűt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylonból Valódi csak eredeti csomagban. Raktárak a felragaszokon láthatók.

Főraktár Debreczenben Kontsek Géranál.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoruma a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arczsépitő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arczot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztátalanságnál.

1 tégely Harmat crème ára 1 korona.

A kréméhez használandó pouder, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju szint kölcsönöz; három féle színben kapható u. m. fehér, rózsza s crème színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoboz ára 50 fillér Nagyobb doboz 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arcz s különösen kéz-bőrápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű légyságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbőrt a legkövvidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbaruult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Mihalovits J. gyógyszerésze a Kigyó-hoz Debreczenben.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóv a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehéreneműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona.

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szivesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Boros Testvérek nődivat áruházába remek őszi divatkelmék és téli czikkok óriási választékban megérkeztek. Meglepő olcsó árak.

Felső kereskedelmiből érettségizett 1 évi gyakorlattal bíró fiatal ember bárminemű irodai állást azonnal elfoglal.

Az Új Szőnyegházban

megérkeztek

**AZ ÚJ SZŐNYEGEK,
FÜGGÖNYÖK,
BUTORSZÖVETEK,
Ágy- és asztalterítők,
KOCSITAKARÓK,
LÓPOKRÓCZOK,**

Valódi linoleumból

gyári raktár

Bosznay J. és Társa

Debreczen, Kossuth-utca.

Ujdonságok

Kardos László

üzletében,

Kossuth-utca 9. szám.

Szőnyegek minden faja
Pokrocok » »
Butorszövetek nagy választékban
Linoleumok minden faja
Szövetfüggönyök minden faja
Csipkefüggönyök » »
Ágyterítők » »
Asztalterítők » »
Flaneltakarok és utazópokrocok
minden faja
Bőrvásznak és padlóparketék
minden faja.

Fésüsök

(férfi munkások) azonnal alkalmaztatnak
Sailer Testvéreknél Erzsébetfalván Budapest
mellett. Odautazás fizetetik.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostava szomszédban.

6694—903 k.

Hirdetmény.

Hajduhadház község határában 1903 év november hó 13 ik napján egy db. 6 hónapos barna szőrű kesej lábú, csilagos homloku kanca csikó bitangságba felfogatott. Ezen jószág igazolt tulajdonosa által 1903. évi december hó 2-ig kisajátítható.

Ha tulajdon jogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat mint gazdátlan jószág **1903 december 2-án** a község házával megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni d. e. 9 órakor.

Kelt Hajduhadházon, 1903. nov 13.

Bajdor János

jegyző.

Komor Imre

h. főbíró.

PEKAREK FÉLÉ
CHINA és CEYLON
TEA

minőségénél fogva, bármely más teával nem pótolható. miután finomsága, ereje és zamata a régen bevált keverési módszer által felülmúlhatatlan marad. Senkise mulasszon el egy kísérletet megtenni. Csak eredeti csomagokban kapható minden finomabb drogusita, fűszer és csemege kereskedésben.

Debreczenben képviselve: **Halmágyi József** ur által.

A Magyar Fém- és Lámpaáru-gyár

részvénytársaság gyári raktára
Debreczen, Piacz-utca és Simonffy-utca sarok.

Gyár: **Budapest—Kőbányán.**

Ajánlja gyártmányait:

Légszusz esillárok, asztali és függő lámpákat
valamint

egyszerű lámpákat közönséges használatra.

Bronze Disztárgyakat

állványok, íróasztali berendezések,
gyertyatartók stb.

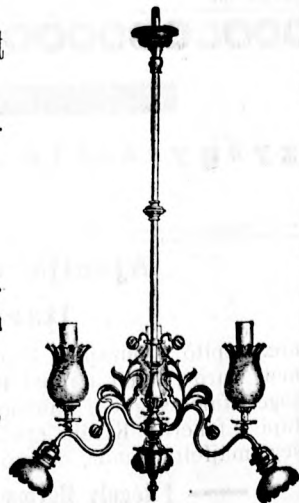
a legmérsékeltebb gyári árak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai petroleum

„Király-Olaj“

mely kizárólag e gyár számára gyártatik,
tisztá, szagtalan és robbanhatatlan.

Helyben minden mennyiség házhoz
szállítatik.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszertárakban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszertára és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)